

G.R.E.S. União da Roseira

Tampere

Perustamisvuosi 1987, noin 165 jäsentä

Koulun symboli: ruusu

Koulun värit: pinkki, valkoinen ja hopea

Lisätietoja: www.roseira.net

Harjoitustila: Pyrynkatu 4, 33900 Tampere

Rumpu - samban sydän

Johdanto

Tänä vuonna União da Roseira johdattaa samban juurille, sen syvimpään ja sykähdyttävimpään osaan – rummun rytmiin. Enredomme *"Rumpu – samban sydän"* kertoo tarinan, joka ulottuu Länsi-Afrikan yorubalaisten pyhistä seremonioista aina Rio de Janeiron ja jopa Helsingin kaduille asti. Tarinan lomassa pysähdymme merkittävien henkilöiden, kuten José Nogueiran, Tia Ciatan ja José Pereira da Silvan, äärelle seuraamaan, kuinka jännittävät historian tähtihetket ovat olleet mukana muovaamassa samban kehityksen suuria linjoja. Tämä aihe on erityisen tärkeä Roseiralle, sillä tarinaan oleellisesti kuuluvan sambakoulun G.R.E.S. Mocidade Independente de Padre Miguelin baterian perintö on ollut keskeisessä roolissa sambakoulumme identiteetin kehittämisessä.

Rumpu ei ole vain musiikin lähde, vaan voima, joka yhdistää ihmiset toisiinsa ja kantaa mukanaan tarinoita sukupolvien ja kulttuurien yli tuoden ihmiset yhteen yhdeksi suureksi yhteisöksi. Olemme rajanneet tarinan rummun hengellisistä juurista nykypäivän sambakulkueisiin, jotta voimme tuoda esiin sen perinteen jatkumon, joka elää edelleen jokaisessa lyönnissä ja rytmissä. Haluamme osoittaa, kuinka samba kasvaa ja muuttuu samalla säilyttäen syvän yhteytensä menneisyyteen – ja aivan kuten rummun sykekin – yhdistää meidät kaikki elämän suureen karnevaaliin.

Enredo

Suutarin rummusta katukarnevaaliksi

Karnevaalimaanantaina vuonna 1852 Rion kaduilla juhli monenkirjawa väkijoukko, joka kulki naamiaisasuihin pukeutuneina kulkueenomaisissa ryhmissä. Juhlistettiin viimeistä viikonloppua ennen pääsiäistä edeltävää paastonaikaa. Nuori José Nogueira astui suutarinpuodistaan kantaen suurta rumpua, jonka hän oli rakentanut itselleen inspiroituneena entisen kotimaansa Portugalin uskonnollisten juhlaulkueiden mahtavista rummuista. Hän aloitti jyhkeän isorummun soiton ja lähtiessään liikkeelle huomasi, kuinka joukko ystäviä alkoi vähitellen liittymään mukaan. Ihmiset yhtyivät rytmiin soittaen kaikenlaisilla esineillä, joita sattui käsiinsä saamaan. Ympäröivästä kalinasta ja räminästä huolimatta Josén rumpu kaikui selkeänä kaiken yläpuolella houkutellessa yhä enemmän ihmisiä suureen joukkoon. José Nogueiran portugalilaisesta Zé Pereirasta inspiroitunut rumpuryhmä saavutti niin suuren suosion, että seuraavana vuonna ryhmiä oli jo useita. Innostus oli levinnyt ja ensimmäiset askeleet karnevaalisamban soiton polulla otettu.

Yoruban kansan perintö

Sukeltaaksemme syvemmälle samban ja rummun juurille, matkaamme Länsi-Afrikkaan, Yoruban kansan pariin – heidän perinteidensä keskelle, jossa rumpu on keskeisessä roolissa. Siellä rummut, musiikki ja tanssi kietoutuvat tiiviisti yhteen. Yorubassa rummulla on pyhä merkitys, sillä se toimii tärkeänä yhteytenä hengellisen maailman ja ihmisten välillä. Tästä syystä yksi heidän uskonnolleen tärkeistä orixoista, jumaluuksista, on Ayan (Ayangalu, Agalu), rummun ja rumpumusiikin henki sekä rumpaleiden suojelija. Ayanin uskotaan olleen ensimmäinen yorubalainen rumpali. Kuoltuaan hän saavutti jumalallisuuden ja nousi orixäksi. Ayanin kerrotaan pystyvän ”puhumaan” rummun välityksellä puun ja nahan rytmeissä, mistä on syntynyt sanonta ”rumpu puhuu”. Tiimalasin muotoista rumpua, gángania, kutsutaan myös puhuvaksi rummuksi, sillä sen rytmien kautta soittajat kommunikoivat ikään kuin puhuen. Ganganin ääni on perinteinen, sekä kumiseva että napakka, ja toisinaan sen sanotaan kuulostavan siltä kuin ihminen puhuisi veden alla. Ayan Agalun kunniaksi järjestetään edelleen suuria festivaaleja Nigeriassa, jossa Yoruban kansaa elää perintöään vaalien.

Afrikkalaisen rummun juuret ja katolilaisuus

1500-luvulla Yoruban kansa oli yksi sorretuimmista. Heitä riistettiin omasta yhteisöstään ja kotimaastaan kuljetettavaksi orjuutettuina Brasiliaan. Brasiliaan tulleet orjuutetut pyrittiin käännättämään katolilaisiksi. Tässä prosessissa hyödynnettiin myös musiikkia. Heille opetettiin

katolilaisessa musiikissa käytettyjen soitinten kuten viulun, kitaran ja pianon soittoa. Pian orjuutetut huomasivat, että katolilaisten juhlien aikaan he saivat tanssia ja soittaa tavallista vapaammin. Öiseen aikaan orjuutettujen yhteismajoissa, senzaloissa, muisteltiin omia perinteisiä jumalia, esi-isiä ja omien heimojen rituaaleja. Päivänvalossa perinteitä piilotettiin katolilaisuuden raamien taakse. Brasiliaan tuotujen orjuutettujen ”salakielenä” toimivat muun muassa ”puhuvat rummut”, joiden kielen taakse he pystyivät piilottamaan sanatonta viestintää ja siten säilyttämään oman kansansa perintöä. Tässä kulttuurien sulatusuunissa muodostui afrobrasilialainen uskonto candomblé.

Candombléssa uskotaan yhteen luojajumalaan, Olodumaréen, jota palvelee joukko alempia jumaluuksia, orixoja. Candombléssa rummut toimivat viestintäkeinona ja yhteyden luojana niin muihin yhteisön jäseniin kuin hengelliseen maailmaankin. Jokaisella ihmisellä on oma orixá, joka määrää hänen kohtalostaan ja suojelee häntä. Orixoja uskotaan olevan satoja, mutta vain pieni osa tunnetaan nykyään yleisesti.

Candomblén seremonioissa jumaluudet ja ihmiset kokoontuvat yhteen, kuten heidän uskottiin muinaisina aikoina tehneen ennen heidän erottamistaan omiin maailmoihinsa. Ihmiset muodostavat ympyrän, joka symboloi jatkuvuutta ja ikuisuutta sekä ihmisissä että rummuissa. Tämä ympyrä luo pyhän, suojatun ja kaiken sisällään pitävän tilan, joka on täynnä energiaa. Ympyrän reunalla soittajat soittavat rumpuja ja muita soittimia. Seremonian edetessä rumpujen rytmi kiihtyy ja voimistuu. Ympyrän keskellä tanssii joukko valittuja henkilöitä, jotka saattavat vaipua transsiin. Transsin aikana orixá laskeutuu tanssijan vartaloon. Uskon mukaan orixá-jumaluudet tulevat ihmisten kautta näkyviksi ja kuulluiksi. Rumpujen rytmit eivät siis ole pelkästään ääniä; ne ovat kutsuja, jotka herättävät jumaluudet eloon tuoden esiin niiden ominaisuudet ja voiman.

1600-luvun Bahiassa rumpujen soitto ja tanssi yhdistivät ihmisiä ja tarjosivat heille juhlan täyteisiä hetkiä arjen sorron keskelle. Bahiassa samban esimuodosta umbigadasta kehittyi piirisamba, samba de roda. Samba de roda yhdisti afrikkalaisia kulttuuriperinteitä portugalinkieliseen runollisuuteen. Jo ennen orjuuttamisen aikakautta ihmiset olivat umbigadassa tanssineet piirissä soittaen ja taputtaen käsiään. Piirin keskellä tanssi yksi tai useampi naistanssija ja tanssivuoroa vaihdettiin koskettamalla seuraavaa tanssijaa vatsalla. Tätä kosketusta sanottiin sembaksi, josta sanat samba ja samba de roda myöhemmin kehittyivät. Samba de rodan rytmit alkavat usein ihmisten rytmikkäästä taputuksesta, johon liittyy mukaan kulloinkin saatavilla olevia soittimia, kuten pandeiro, atabaque, berimbau tai agogo. Pandeiro on yksi samba de rodan tunnetuimmista soittimista, sillä sen monipuolinen ja kevyt ääni tuo rytmiin kerroksellisuutta ja rytmistä vaihtelua. Pandeiron ääni täydentää täydellisesti tanssin rytmejä, tuoden mukanaan sekä iskun että helinän, jotka kutsuvat tanssijat mukaan pyörivään liikkeeseen. Pandeiron rooli on ollut keskeinen samba de rodassa kautta aikojen, ja se on säilyttänyt asemansa tärkeänä soittimena myös nykypäivänä. Rodan olemus on dynaaminen ja voi jatkua jopa

tunteja tanssijoiden ja soittajien ja jopa soitinten vaihtuessa niin kauan kuin rodan yhteinen harmonia vain pysyy yhtenäisenä ja säilyy.

Rummun ja hengellisen maailman välinen yhteys on syvä ja symbolinen ja se antaa rummulle voimakkaan spirituaalisen merkityksen. Candomblén ja samba de rodan kehto ja pääpaikka on Brasiliassa Bahian osavaltiossa, josta se on levinnyt laajalle, myös Rio de Janeiroon, jossa karnevaalisamban tarinamme jatkuu.

Karnevaalimusiikki kehittyy

Bahialaista kulttuuria Rio de Janeirossa piti yllä väestö, joka oli alun perin Bahiasta lähtöisin. He kokoontuivat keskenään ja pitivät yllä perinteitään, minkä vuoksi candomblén perintö eli vahvana. Karnevaaliperinteeksi olivat jo vakiintuneet erilaiset kulkueet ja musiikin soitto, joissa rummut olivat vahvasti keskiössä. Suutarirummunsoittaja José Nogueiran perintö oli jättänyt lähtemättömät jäljet yleisiin musiikkityyleihin. Tuohon aikaan karnevaalimusiikki oli tyyllilajeittain hyvin monipuolista ja usein marssia muistuttavaa. Karnevaaleille sävellettiin uusia kappaleita, sillä niiden huomattiin usein saavuttavan suuren suosion väestön keskuudessa.

Suunta nykyisen karnevaalisamban ja baterioiden soitantaan löytyi vuonna 1916, kun tunnetun bahialaisen, Tia Ciatan, kotona kokoontui illan viettoon kultturellia riolaista väkeä soittamaan ja tanssimaan. Tia Ciatan juhlat olivat kaikkien Riossa olevien bahialaistaustaisten ihmisten keskuudessa tunnetuimpia ja suosituimpia. Hänen kodissaan samban rytmit, tanssi ja candomblén perinteet elivät ja kukoistivat, ja hänen luokseen monet samban varhaiset muusikot kokoontuivat luomaan uutta, yhdistäen afrikkalaisia ja brasilialaisia perinteitä. Eräänä iltana juhliissa muodostui sambakappale, Pelo Telefone, josta tuli seuraavan karnevaalivuoden hitti ja siitä eteenpäin karnevaalimusiikin tyyllinen suunnannäyttäjä.

Rumpu sambakouluyhteisön sydämenä

Ensimmäiset sambakouluiksi itseään kutsuvat yhdistykset muodostuivat 1920-luvun lopulla, jolloin Riossa Estación kaupunginosassa alettiin kehittämään sambaa ja samban opetusta tavoitteellisesti. Kaupunginosasta historiankirjoihin nousi ensimmäinen sambakouluksi itseään kutsunut yhteisö, Deixa Falar. Muita vastaavia ryhmiä kehittyi samoihin aikoihin, mutta Deixa Falar oli pioneerin asemassa määrittelemässä sambakoulun piirteitä. Deixa Falar sijaitsi paikallisen oppilaitoksen lähellä. Kerrotaan, että Ismael Silvalla, yhdellä perustajajäsenistä, syntyi ajatus siitä, että sambakoulu olisi tavallisen koulun tavoin täynnä opettajia – samban soittamisen opettajia. Silva halusi

“sambakoulu”-nimityksellä paitsi tehdä toiminnasta tavoitteellisempaa ja järjestelmällisempää, myös kehittää samban tanssimisen ja soittamisen mainetta kunniallisemmaksi.

Sambakoulujen synnyn aikaan yhteisöissä harrastettiin piirisambaa ja -musisointia, batucadaa, joka sai tuolloin helposti väkivaltaisia piirteitä ja jolla oli huono maine. Batucada-nimitys laajeni myöhemmin tarkoittamaan yksinkertaisesti lyömäsoittimilla soitettua sambarytmiä. Alkuaikojen rajumpi batucada oli erityisesti malandrojen suosiossa. Malandro oli varhaisen sambistan arkkityyppi, katuviisas hulttio, jolla saattoi olla monia piirteitä. Malandro oli poliisin kauhu ja paikallisten yhteisön jäsenten sankari, joka suojeli yhteisöä ja teki parhaansa selviytyäkseen haastavissa olosuhteissa. Malandroon tiivistyi ajatus vapaudesta ja elämänilosta sekä voimakkaasta asenteesta ja omasta tavasta kohdata maailma. Sambakoulujen mainetta parantamalla saivat Ismael Silva kollegoineen ja oppilaineen harjoitella tanssia ja soittoa rauhassa poliisien häirinnältä.

Sambakoulu-nimestään huolimatta Deixa Falar muistutti vielä paljon blocoa eli katukarnevaaliryhmää. Deixa Falar hajosi muutaman vuoden jälkeen ja yhdistyi União das Cores -nimiseen blocoon. Kyseisestä ryhmästä muodostui myöhemmin perinteikäs sambakoulu União do Estácio de Sá, joka edelleen kantaa Deixa Falarin ajoilta lähtöisin olevaa punavalkoista tunnusväritystä.

Sambakoulujen yleistyminen johti väistämättä koulujen keskinäiseen kilpailuun ja baterioiden eli rumpuryhmien määrätietoiseen kehittämiseen. Sambakoulun bateria ei ole vain musiikillinen elementti, vaan koko yhteisön sydän. Se määrittää koulun tunnistettavan tyylin ja tarjoaa jäsenille ylpeyden aiheen. Samalla rumpujen rytmit ja kuviot muodostavat jokaiselle sambakoululle oman ainutlaatuisen musiikillisen identiteetin. Tämän vuoksi oman baterian tyylin luominen oli erittäin tärkeää. Kerrotaan, että sambakoulu G.R.E.S. Estação Primeira de Mangueira oli ensimmäinen koulu, jossa suuri rumpu, surdo, otettiin käyttöön vuonna 1932. Surdo de primeira eli ensimmäinen surdo oli välttämätön rytmin määrittämiseksi. Surdo kumisi mahtavammin kuin mikään muu rumpu ja sen vieressä ollessaan saattoi hetkellisesti tulla kuuroksi, surdoksi. Surdoista muodostui pikkuhiljaa yleistyvä baterian kivijalka. Jokaisella sambakoululla oli kuitenkin oma tapansa ja tyyliinsä virittää soittimet, ja monet jo sambakoulujen alussa luodut persoonalliset tyylit ovat säilyneet nykypäivään asti.

Surdo on perussykkeenä baterian kiistaton sydän, mutta se tarvitsee rinnalleen myös monia muita soittimia. Baterian selkärangaksi on tituleerattu caixa ja repinique. Caixa tuo soitantaan rullaavan pärisevän säksätyksen, joka kantaa rytmiä eteenpäin ja repinique toimii baterian johtajan käsissä porukan komentajana. Repiniquesta lähtevät esimerkiksi baterian kutsut, joihin muut soittimet vastaavat. Rivisoittimena ollessaan repinique tuo rytmiin terävyyttä. Ravisteltava rocar, jossa

metallilevyt helisevät, tuo rytmeihin energiaa ja pieni pyöreä varvulla soitettava tamborim taas ikään kuin puhuu. Se kertoo omaa tarinaansa hyvin erottuvalla äänellään ja kutsuu tanssijat mukaan rytmikuvioihin, joissa vain mielikuvitus on rajana. Täydennystä erilaisiin rytmikuvioihin tuovat vielä heleä-ääninen lehmänkello agogô sekä kimeä cuíca. Soitinten ollessa monipuolisia, saattaa innovointia ja tyylin kehittämistä jatkaa loputtomiin.

Sambakouluja syntyi etenkin 1930-luvun lopulla, jolloin Brasiliassa perustettiin Sambakoulujen Yleisliitto. Siitä eteenpäin sambakoulut kehittivät kunnianhimoisesti omia tyylejään ja toimintaansa. Karnevaaleista oli kehittynyt ajan saatossa kilvoittelua, jossa myös rumpuryhmien paremmuudesta oli tiukka kilpailu. Parhaimman baterian tittelin, *Bateria nota 10*, kympin arvoinen bateria, onnistui saamaan sambakoulu G.R.E.S. Mocidade Independente de Padre Miguel. Mocidade on Padre Miguelin kaupunginosasta lähtöisin oleva sambakoulu, ja se on saanut alkunsa alun perin jalkapallopelin kannustusjoukkojen rumpuryhmästä. Jalkapalloilijoita kannustava bateria oli kasvanut kasvamistaan kehittyen ensin blocoksi ja myöhemmin vuonna 1955 sambakouluksi, ja se nousi nopeasti parhaimpien sambakoulujen joukkoon.

Mocidaden baterianjohtaja José Pereira da Silva eli Mestre André oli sekä Mocidaden, että koko samban historian kannalta merkittävä henkilö. Hän muun muassa lisäsi kolmannen surdon soinnin ja kehitti nykyään ympäri maailmaa käytetyn chocalho-tyypin, raspadorin sekä monipäiset tamborimin soittoon käytetyt varvut. Hänen keksimäänsä oli myös paradinha eli baterian tietty soittokuvio sekä Mocidaden perinteinen caixa-komppi, joka perustuu orixá Oxossille soitettuun candomblén rytmiin.

Rumpujen rytmi kantautuu Suomeen

Muutama vuosikymmen myöhemmin, 1990-luvun alussa, lähti Roseiran sambakoululta Brasiliaan sambasta innostunut Kari Rinko. Kari oli kuullut Mocidaden baterian arvostetusta maineesta ja siitä, että sitä pidettiin aikansa parhaana. Mocidade oli saavuttanut kunnioitettavan asemansa baterian johtajien Mestre André'n ja hänen jalanjälkiään seuranneen Mestre Jorjão'n johdossa, jotka olivat tunnettuja pelottomista innovaatioistaan ja tiukan kunnianhimoisesta asenteesta.

Kari hakeutui Mocidaden sambakoululle ja ilta toisensa jälkeen osallistui harjoituksiin ja kaikkeen muuhun toimintaan, mihin vain pystyi. Hän osoitti nöyrää kunnioitusta Mocidadea ja sen bateriaa kohtaan. Tuohon aikaan ulkomaalaisia ei ollut lähes lainkaan mukana kulkueissa, eikä varsinkaan erikoisryhmän sambakoulujen baterioissa, mutta Karin unelma Mocidaden riveissä soittamisesta eli vahvana tästä huolimatta. Hän kävi muissakin sambakouluissa ja olisi päässyt soittamaan esimerkiksi sambakoulu G.R.E.S. Acadêmicos do Salgueiron riveissä, mutta Kari ei suostunut hylkäämään Mocidade-unelmaansa. Vähä vähältä Kari onnistui voittamaan muita soittajia puolelleen ja lopulta

jopa Mestre Jorjão alkoi pitää nöyrästä ja sitkeästä Karista, joka harjoitteli ahkerasti. Vain pari päivää ennen karnevaaleja Kari sai lopullisen varmistuksen päästystään soittamaan Mocidaden kulkueeseen. Tämä oli suuri päivä paitsi Karille, myös koko Suomi-samballe. Mocidade voitti vuoden 1991 karnevaalit.

Kari teki ajastaan Riossa paljon muistiinpanoja ja toi osaamisensa mukanaan Suomeen Roseiralle ja koko Suomen sambakentälle. Roseiralle omaksuttiin Mocidaden tavaramerkiksi muodostunut kolmen surdon tyyli, jossa erityisesti 2. ja 3. surdo soivat korkeammalla kuin muissa kouluissa. Mocidadessa 1. surdo viritetään selvästi matalammalle kuin kaksi muuta, mikä luo sambakoululle omaleimaisen tyylin ja melodisen kontrastin. Ensimmäinen surdo soittaa neljästä iskusta toisen ja neljännen, kun taas toinen surdo soittaa ensimmäisen ja kolmannen. Kolmas surdo täydentää rytmiä nopeammilla kuvioilla toisen ja neljännen iskun lomassa.

Rumpu - elämän rytmi

Vuosikymmenten ajan yhteisöt ovat Suomessa kerääntyneet rummun ympärille juhlimaan, tanssimaan ja iloitsemaan elämästä yhtä luonnollisesti kuin José Nogueiran ympärille kerääntyttiin puolitoista vuosisataa sitten maailman toisella puolella. Rumpujen ja tanssin tuoma ilo ja yhteisöllisyys ovat inhimillisiä kokemuksia, jotka vetävät ihmisiä yhteen riippumatta asuinpaikasta, kielestä tai kulttuurista. Alun perin Brasiliassa karnevaalijuhlijat pyrkivät tuomaan iloa niin itselleen kuin muillekin ihmisille pukeutumisellaan, koristeellisuudellaan sekä ennen kaikkea riemukkaalla olemuksellaan. Sama pitää paikkansa nykypäivänäkin läpi sambamaailman. Yhteinen kokemus elämänilosta ja hetkessä elämisestä tuo ihmiset yhteen yhä uudelleen ja uudelleen ikuisesti jatkuvassa elämän syklissä.

Vaikka afrobrasilialaiset rumpuperinteet ovat juurtuneet syvälle historiaan, ovat ne myös kehittyneet ja uudistuneet ajan myötä. Nykypäivän musiikilliset tyylit ja rumpujen monipuoliset käyttötavat kertovat afrobrasilialaisen kulttuurin elinvoimasta ja kehittymisestä. Candomblén alkujuuret ja orixát ovat läsnä läpi sambakulttuurin, ja viime vuosina samban juurille palaaminen on näyttäytynyt yhä vahvemmin. Osana samban nykypäivää elävät myös vanhat sambistan arkkityypit, kuten malandro, joiden tyylillistä ja sanomallista perinnettä vaalitaan ja kehitetään nykyään erityisen vahvasti. Ympäri maailman pyritään ymmärtämään samban alkujuuria Afrikassa, Bahiassa ja Brasilian kulttuurisessa kokonaisuudessa, tavoitteena tuoda tämä arvokas perintö kunnioittavasti osaksi nykyisten yhteisöjen toimintaa ja kulttuuria.

Rummut ja rummutus ovat mukana ihmisyydessä alusta loppuun asti. Ne ovat kulkeneet vuosien läpi loppumattomassa syklissä yhdistäen maallisen hengelliseen, yksilön ja yhteisön symbioottiseen

suhteeseen sekä menneen nykyiseen ja tulevaan. Rumpujen kaikille avoin viesti elää vahvana tänäkin päivänä kutsuen ihmisiä kulkemaan ja elämään rumpujen rytmeissä. Rummut eivät ole vain ääniä tai iskuja – ne ovat sydämenlyöntejä, jotka kantavat kulttuurien, yhteisöjen ja sukupolvien tarinaa ikuisesti eteenpäin.

Kulkueselvitys

1. Comissão de frente: Samban juuret ja rummun henki Ayan

Comissão johdattaa Länsi-Afrikan Yoruban kansan perinteisiin, joissa rummulla on pyhä merkitys. Rumpu ei ole vain musiikillinen instrumentti, vaan myös elävä yhteys hengellisen maailman ja ihmisten välillä. Ayan, rummun ja rumpumusiikin jumaluus sekä rumpaleiden suojelija, on yksi tärkeimmistä orixoista. Hänen kerrotaan olleen ensimmäinen yorubalainen rumpali ja kuoltuaan hänestä tuli jumaluus, joka "puhuu" rummun kautta.

Rummun juuret ovat syvällä luonnossa: puu, josta rumpu tehdään, ja sen nahka yhdistyvät luoden välineen, jonka kautta Ayanin henki elää ja viestii. Puu, josta rumpu on valmistettu, on yhtä olennainen osa tarinaa kuin rummun ääni – se symboloi yhteyttä luonnon ja henkimaailman välillä. "Puhuva rumpu" välittää viestinsä puun ja nahan rytmeissä, symboloiden yhteyttä menneisyyden ja nykyisyyden välillä, kantamalla perinteitä sukupolvesta toiseen.

Yoruba-kansan uskonto ja tarinat kulkevat ainoastaan suullisena perimätietona, ja tästä syystä on vaikea sanoa miltä Ayan eläessään näytti. Toisinaan hän on näyttäytynyt maskuliinisena rumpalina perinneasussa, toisinaan hän on ikään kuin yhtä luonnon ja puun kanssa. Toisaalta Ayanin uskotaan ilmestyvän muusan asussa rumpaleille ja täten inspiroivan heitä soittamaan rumpuja paremmin.

Roseiran comissãon koreografia on kahden samba de enredon kierron mittainen. Comissão kuljettaa mukanaan suurta gángo-rumpua.

2. Porta Bandeira & Mestre Sala – lipunkantajapari: Afrikkalaisen kulttuurin saapuminen Brasiliaan

Lippupari symboloi afrikkalaisen kulttuurin merkitystä samban synnyssä. Porta Bandeira kuvastaa afrikkalaisen kulttuurin ja perinteiden vahvaa roolia, kun taas Mestre Sala suojelee tätä perintöä.

Rummun merkitys on tässä kulttuurien kohtaamisessa keskeinen – se on instrumentti, jonka kautta afrikkalaiset perinteet säilyivät hengissä ja kehittyivät uudessa ympäristössä. Vaikka kohtaaminen oli aluksi vaikeaa ja täynnä vastakohtia, afrikkalainen kulttuuri löysi Brasilian maaperällä uuden elämän. Samba on syntynyt tästä kohtaamisesta. Rumpu symboloi sitä, kuinka afrikkalaiset perinteet juurtuivat Brasiliaan ja muuttuivat osaksi elinvoimaista, uutta kulttuuria.

3. Abre ala – I lavastevaunu: Karnevaaliperinteen alku Rio de Janeirossa

Abre ala kuvastaa hetkeä, jolloin Rion karnevaalit saivat alkunsa. Suutari José Nogueira astui vuonna 1852 puodistaan kantaen suurta rumpuaan, jonka rytmit kutsuivat ihmiset kaduille juhlimaan. Nogueiran rummutus houkutteli väkijoukon mukaansa, ja näin syntyi Rion ensimmäinen karnevaalikulkue, jota rytmi ja ilo kannattelivat.

Tänä vuonna José avaa myös Roseiran kulkueen, keräten jälleen ihmiset mukaansa. Abre ala kuvastaa historiallista hetkeä ja symboloi sitä, kuinka yksi rumpu voi synnyttää kokonaisen perinteen. Niin kuin silloin Riossa, nytkin José kutsuu väkijoukkoa mukaansa tanssimaan ja juhlimaan elämän sykkettä.

Päädestaque: José Nogueira

4. Katudestaque: Tia Ciata

Tia Ciata on yksi samban historian merkittävimmistä hahmoista. Hän oli afrobrasilialainen kulttuurin ja perinteiden ylläpitäjä ja keskeinen vaikuttaja samban kehityksessä. Hän tarjosi kodissaan tilan, jossa samban rytmit, tanssi ja candomblén perinteet elivät ja kukoistivat. Hänen kotinsa juhlat ja seremoniat olivat paikka, jossa monet samban varhaiset muusikot kokoontuivat luomaan uutta, yhdistäen afrikkalaisia ja brasilialaisia perinteitä.

Tia Ciata edustaa hetkeä, jolloin samba otti ensimmäiset askeleensa kohti nykypäivän karnevaalia. Hänen roolinsa on ollut paitsi musiikin ja tanssin suojelija, myös yhteisön kokoaja ja perinteiden vaalija.

5. Ala das Baianas: Candomblé, tanssi jumalten kunniaksi

Ala das Baianas tuo esiin candomblén hengellisen voiman ja yhteisöllisyyden merkityksen. Baianat tanssivat pyörivää tanssiaan, joka edustaa jatkuvuutta, kunnioittaa jumalia ja yhdistää yhteisön maallisen ja hengellisen maailman välillä tuoden kaikki osaksi suurempaa kokonaisuutta, jossa perinteet välittyvät sukupolvelta toiselle.

6. Katudestaque: Pandeiro

Pandeiron rytmi on olennainen osa karnevaalimusiikin kehitystä, joka alkoi Rio de Janeiron kaduilla 1900-luvun alussa. Pandeiro, yhdessä muiden soittimien kanssa, loi pohjan nykypäivän karnevaalisamballe, joka jatkoi muotoutumistaan sambakoulujen syntymisen myötä. Pandeiron rytmi muistuttaa meitä siitä, että samba ei ole pelkästään suurten rumpujen mahtavaa jylinää, vaan myös kevyttä ja leikkisää poljentoa, joka elää jokaisessa askeleessa ja tanssin käänteessä.

Katudestaque toimii linkkinä pandeiron sykkivän rytmin ja passistojen samba de rodan välissä, yhdistäen soittimen elinvoiman ja tanssijoiden dynaamisen liikkeen, joka pitää samban elossa niin perinteessä kuin nykypäivässäkin.

7. Ala das Passistas: Samba de Roda

Passistat tuovat esiin samba de rodan edelleen elävän perinteen. Roda symboloi yhteisön voimaa, jossa jokainen osallistuja on osa rytmiä ja liikettä. Passistojen elävä energia ja dynaaminen tanssi ilmentävät sitä, kuinka samba on edelleen voimissaan ja yhdistää ihmisiä sukupolvesta toiseen. Samba de roda ei ole vain historiaa – se on elävä ja hengittävä osa nykypäivän sambakulttuuria, joka yhdistää meitä rytmin ja tanssin kautta.

8. Rainha da Bateria – baterian kuningatar: Mocidadeen tähti

Baterian kuningatar tuo kulkueeseen säteilevää energiaa ja kunnioitusta, kuvittaen legendaarisen Mocidade Independente de Padre Miguelin tunnusta, tähteä. Kuningatar

ilmentää Mocidaden baterian voimaa, tarkkuutta ja innovaatiota – hän säteilee tähtenä, joka johdattaa koko sambakoulua eteenpäin, aivan kuten Mocidaden perinteinen tähti on ollut johdattamassa samban rytmiä sukupolvien ajan. Hänen tanssinsa heijastaa baterian kunniaa ja ylpeyttä, ja hänen roolinsa passistojen joukossa yhdistää visuaalisesti ja rytmisesti Mocidaden vaikutuksen Roseiran bateriaan.

9. Bateria: Rumpu yhteisön sydämenä – Mocidaden rytmi, Bateria nota 10

Bateria on sambakoulun sydän. Mocidade Independente de Padre Miguelin legendaarinen bateria, joka tunnetaan nimellä Bateria nota 10, on yksi sambamaailman kuuluisimmista, ja se symboloi täydellisesti samban voimaa ja rytmin merkitystä yhteisössä. Tämä rytmin ja täydellisyyden perusta luotiin pitkälti kuuluisan baterianjohtaja Mestre André'n johdolla, joka loi Mocidaden baterialle sen tunnusomaisen vahvuuden ja energian. Baterian viitoissaan kantama teksti, *Bateria diferente, não existe mais quente*, viittaa Mestre André'n kuuluisiin sanoihin: erilainen bateria, ei ole toista suurempaa.

Mocidaden bateria on ollut Roseiralle valtava inspiraation lähde. Sen rytmien energia ja innovatiivisuus ovat vaikuttaneet syvästi meidän omaan bateriaamme. Mocidade on tarjonnut meille paitsi esikuvan rytmisestä täydellisyydestä, myös syvemmän ymmärryksen siitä, kuinka rumpu toimii yhteisön sydämenä – se pitää samban sykkeen elossa ja kokoaa ihmiset yhteen. Mocidaden perintö elää Roseiran rytmeissä.

10. Melodiaosasto: Ei kuvita kulkuetta

11. Katudestaque: Surdon valtakunta – suurten rumpujen mahti

Surdo luo samban voimakkaan ja matalalta kumisevan rytmin perustan. Surdolla on valtava voima, joka resonoi niin soittajissa, tanssijoissa kuin katsojissakin, antaen samballe sen ainutlaatuisen elämänrytmin. Sen matala ja jylisevä sointi heijastaa mahtia, joka ei ainoastaan tuo rytmiä, vaan kantaa sambayhteisöä eteenpäin.

Katudestaque tuo esiin surdon majesteettillisen roolin, joka ei vain pidä koko kulkuetta elossa ja liikkeessä, vaan toimii myös samban perinteisen ja rytmisen jatkuvuuden peruskivenä. Se on rummuista suurin ja voimakkain, ja sen syvyyksistä kumpuava ääni määrittää kaiken muun rytmin ympärillään.

12. Ala das Crianças – lasten ala: Tulevaisuuden rumpalit – samban perinnön siirtäminen

Vaikka surdo on perussykkeenä baterian kiistaton sydän, se tarvitsee rinnalleen myös monia muita soittimia. Ja niitä soittamaan tarvitaan tulevaisuuden rumpaleita. Tämä ala hehkuu elämäniloa ja yhteisöllisyyttä – lapset omaksuvat samban rytmit ja hengittävät sen kulttuurista voimaa. Samba kasvaa ja kehittyy tulevaisuuden rumpaleissa, jotka varmistavat perinteiden jatkumisen.

13. Ala: Estácio – samban moderni kehitys

Estácio edustaa samban kehityksen ja modernisoitumisen käännekohtaa. 1920-luvulla Estácion kaupunginosassa samba alkoi siirtyä kaduilta ja yhteisöllisistä juhlaperinteistä kohti nykyaikaisia sambakouluja, joissa kilpailtiin taidolla, tyylillä ja rytmillä. Samba sai järjestäytyneen muotonsa, joka toimii edelleen pohjana nykyisille sambakouluille. Tämä kehitys ei olisi ollut mahdollista ilman syvää yhteyttä perinteisiin, jotka ovat siirtyneet sukupolvelta toiselle ja elävät yhä samban rytmissä.

14. Katudestaque: Malandro

Malandro tuo esiin samban juhlan ja ilon, jotka ovat yhdistäneet ihmiset yhteiseen karnevaaliin kautta aikojen. Malandro edustaa elämäniloa, oveluutta ja vapautta. Hänen tanssinsa kuvastaa elämän rytmiä – toisinaan nopeaa ja energistä, toisinaan rauhallisempaa ja viekasta. Malandro muistuttaa meitä siitä, että elämä on täynnä rytmiä, juhlaa ja iloa, ja hän kutsuu katsojat mukaan elämään hetkessä, rumpujen sykkeen mukana.

Malandro johdattaa kulkueemme toiseen lavastevaunuun, "Elämän karnevaali – rummun rytmi elämän juhla", symboloiden sitä, kuinka elämä on juhla, jossa rytmi ja ilo kulkevat käsi kädessä.

15. 2. lavastevaunu: Elämän karnevaali – rummun rytmi elämän juhla

Toinen lavastevaunu tuo esiin rummun keskeisen roolin elämän sykkeenä. Rumpu ei ole vain musiikin lähde, vaan se on kuin sydämen isku, joka luo voimaa ja energiaa. Sydämen iskut, samoin kuin rummun rytmit, symboloivat jatkuvuutta, iloa ja yhteisöllisyyttä.

Vaunun takaosa kuvaa karnevaalia elämän juhla. Rummun rytmi kantaa läpi ilojen ja haasteiden, yhdistäen meidät kaikki osaksi suurempaa, ikuisesti jatkuvaa elämän karnevaalia.

Päädestaque: Samban sydän

Destaquet: Elämän rytmi

Destaquet: Elämän ilo

16. Velha Guarda: Ei kuvita kulkuetta

Sambakoulumme pitkäaikaiset jäsenet eivät asuillaan kuvita kulkuetta, mutta he edustavat samban muistoa ja syvää kunnioitusta lajin juuria kohtaan. Heidän läsnäolonsa symboloi jatkuvuutta ja perinnettä, joka on siirtynyt sukupolvelta toiselle, säilyttäen samban alkuperäisen hengen.

União da Roseira

Rumpu - Samban Sydän

(säv: Julio Pagé, Osmar Fernandes san: Venla Halme, Samuli Häyrynen, Janne Kesäniemi, Jasu Mäntylä, Outi Savijärvi sov: Samuli Häyrynen, Janne Kesäniemi)

Syntyy sydän samban luonnon rikkauksista
Rummun voima juurten vahvuudesta
Herää henkiin esi-isä Ayan
Jorubien

Kuulkaa kun kumeasti soi rumpu suutarin
Se yhteen kerää koko kaupungin
Iloa antaa ja tuottaa energiaa
mantereiden
läpi kulkee viesti väreillen

**Tia Ciata tunnetaan juhlista joissa
Iloinen sävel soi samban ensimmäisen
Jumalilleen pyörii baiana
Johdattaa orixat Candomblén**

Tanssii malandro tahdissa pandeiron
Tempo uskomaton valloittaa Estácion
Pyörteisiin samba de rodan jää muisto ikuinen

Ylle Mestre Andrén
Mocidaden sydämeen
Syttyy tähti kaunein bateriaa johtaen
Ylle mestareiden
Syttyy tähti loistaen
Roseiran ruusut tanssiin innostaen

Jatkuu
Elon karnevaali ikuinen
On rumpu symboli sen
Ja lahja kulttuureille yhteinen
Elää rytmi lapsissa
Toivo tulevaisuuden rumpaleissa

**Lê lê ô, lê lê ah
Tahdissa surdon sykkeen Roseira sambaa
Lê lê ah, lê lê lê
Ja rumpu pinkki hopeinen soi kaikille
Lê lê ô, lê lê ah
Tahdissa surdon sykkeen Roseira sambaa
Lê lê ah, lê lê lê
Sen sointi kauneudellaan kaikki valloittaa**